

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

30. januar 2019^{*i}

»Appel – Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) – forordning (EF) nr. 1290/2005 – forordning (EU) nr. 1306/2013 – udgifter udelukket fra EU-finansiering – eksportrestitutioner, der er udbetalt med urette – inddrivelse – alle til rådighed værende retsmidler ikke udtømt – manglende appel efter en negativ udtalelse fra en advokat ved Cour de cassation (Belgien) – artikel 267 TEUF – ingen præjudiciel forelæggelse for Domstolen – medlemsstatens forsømmelighed«

I sag C-587/17 P,

angående appel i henhold til artikel 256, stk. 1, TEUF og artikel 56 i statuten for Den Europæiske Unions Domstol iværksat den 5. oktober 2017,

Kongeriget Belgien ved J.-C. Halleux, M. Jacobs og C. Pochet, som befuldmægtigede, bistået af avocats É. Grégoire og J. Mariani,

appellant,

den anden part i appelsagen:

Europa-Kommissionen ved A. Bouquet og B. Hofstätter, som befuldmægtigede,

sagsøgt i første instans,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling),

sammensat af formanden for Syvende Afdeling, T. von Danwitz, som fungerende formand for Fjerde Afdeling, og dommerne K. Jürimäe, C. Lycourgos (refererende dommer), E. Juhász og C. Vajda,

generaladvokat: N. Wahl,

justitssekretær: fuldmægtig V. Giacobbo-Peyronnel,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 27. juni 2018,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 4. oktober 2018,

afsagt følgende

* Processprog: fransk.

Dom

- 1 Med sin appel har Kongeriget Belgien nedlagt påstand om ophævelse af Den Europæiske Unions Rets dom af 20. juli 2017, Belgien mod Kommissionen (T-287/16, ikke trykt i Sml., herefter »den appellerede dom«, EU:T:2017:531), hvorved Retten frifandt Europa-Kommissionen i det søgsmål, som Kongeriget Belgien havde anlagt med påstand om annullation af Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2016/417 af 17. marts 2016 om udelukkelse fra EU-finansiering af visse udgifter, som medlemsstaterne har afholdt inden for rammerne af Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) (EUT 2016, L 75, s. 16), for så vidt som den med hensyn til Kongeriget Belgien udelukker et beløb på 9 601 619,00 EUR fra den nævnte finansiering (herefter »den omtvistede afgørelse«).

Retsforskrifter

- 2 Artikel 3, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 1290/2005 af 21. juni 2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik (EFT 2005, L 209, s. 1) bestemte som følger:

»[Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL)] finansierer, med delt forvaltning mellem medlemsstaterne og Fællesskabet, følgende udgifter, der afholdes i overensstemmelse med fællesskabsretten:

- a) restitutioner fastsat for eksport af landbrugsvarer til tredjelande

[...]«

- 3 Denne forordnings artikel 9, stk. 1, litra a), bestemte følgende:

»Medlemsstaterne:

- a) træffer, inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik, de administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser samt alle andre foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre en effektiv beskyttelse af Fællesskabets finansielle interesser, med henblik på bl.a.:
 - i) at sikre sig, at de af EGFL og [Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)] finansierede foranstaltninger virkelig er blevet gennemført, og at de er blevet gennemført korrekt
 - ii) at forhindre og forfølge uregelmæssigheder
 - iii) at geninddrive beløb, der er udbetalt med urette på grund af uregelmæssigheder eller forsømmelser.«

- 4 Forordningens artikel 32, stk. 5, fjerde afsnit, og artikel 32, stk. 8, litra a), bestemte:

»5. [...]

Hvis det i forbindelse med inddrivelsesproceduren ved et administrativt eller retsligt instrument, som har endelig karakter, konstateres, at der ikke foreligger nogen uregelmæssighed, anmelder den berørte medlemsstat til EGFL den finansielle byrde, den har båret i medfør af første afsnit, som en udgift.

[...]

8. Efter at have fulgt den i artikel 31, stk. 3, omhandlede procedure kan Kommissionen beslutte, at beløb, der er bogført til finansiering over fællesskabsbudgettet, kan udelukkes fra fællesskabsfinansiering i følgende tilfælde:

a) i henhold til stk. 5 og 6 i denne artikel, når den konstaterer, at uregelmæssighederne eller den manglende inddrivelse skyldes uregelmæssigheder eller forsømmelighed, der kan tilskrives forvaltningen eller et andet officielt organ i en medlemsstat

[...]«

- 5 Forordning nr. 1290/2005 blev ophævet og erstattet af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 352/78, (EF) nr. 165/94, (EF) nr. 2799/98, (EF) nr. 814/2000, (EF) nr. 1290/2005 og (EF) nr. 485/2008 (EUT 2013, L 347, s. 549). Artikel 9, stk. 1, litra a), i forordning nr. 1290/2005 er erstattet af og i det væsentlige gengivet i artikel 58, stk. 1, litra e), i forordning nr. 1306/2013, som til kravene i den førstnævnte bestemmelse bl.a. tilføjer, at medlemsstaterne træffer de foranstaltninger, der er nødvendige med henblik på at inddrive uberettigede betalinger og om nødvendigt anlægge retssag. Bestemmelserne i artikel 32, stk. 5, fjerde afsnit, og artikel 32, stk. 8, litra a), i forordning nr. 1290/2005 er i det væsentlige blevet gengivet i artikel 54, stk. 2, andet afsnit, og artikel 54, stk. 5, litra c), i forordning nr. 1306/2013.

Twistens baggrund

De udbetalte eksportrestitutioner og de svigagtige genindførsler

- 6 I løbet af 1992 solgte selskabet Générale Sucrière, i hvis rettigheder Saint-Louis Sucre er indtrådt, i alt 24 000 ton sukker til selskaberne Metelmann & CO og Sucre Export. I henhold til salgskontrakterne var sukkeret bestemt til eksport uden for Den Europæiske Union. De to sidstnævnte selskaber videresolgte 6 000 ton af det nævnte sukker til selskaberne Proud Trading og Shawline Offshore gennem to mellemmand. Salgskontrakterne bestemte også, at sukkeret skulle til et tredjeland, og at det skulle afsendes fra EU's område umiddelbart efter læsning.
- 7 Lastningen af skibene fra havnen i Antwerpen (Belgien) til Usbekistan fandt sted mellem den 20. januar og den 29. marts 1993.
- 8 Selskabet Manuport Services, der sammen med selskabet Belgian Bunkering and Stevedoring af Saint-Louis Sucre havde fået ansvaret for at modtage og laste sukkeret på skibene og for dokumenthåndtering i tilknytning hertil, håndterede på sidstnævntes vegne dokumenterne og sendte udførselsangivelserne til det kompetente betalingsorgan, dvs. Bureau d'intervention et de restitution belge (belgisk kontor for intervention og restitution, herefter »BIRB«), som på daværende tidspunkt var benævnt Office central des contingents et licences (Belgique) (centralt kontor for kontingenter og licenser, Belgien). På grundlag af disse angivelser foretog BIRB en forudbetaling til Saint-Louis Sucre for de eksportrestitutioner, som Saint-Louis Sucre havde ret til. Disse forudbetalinger blev som eksportrestitutioner endelige for Saint-Louis Sucre, da det blev bevist, at sukkeret faktisk havde forladt Unionens toldområde.
- 9 Efter at udbetalingen var foretaget, blev det opdaget, at de 6 000 ton sukker, som Metelmann & CO og Sucre Export havde videresolgt til Proud Trading og til Shawline Offshore, efter at have forladt Belgien via havnen i Antwerpen var blevet omdirigeret fra det oprindelige bestemmelsessted og var blevet svigagtigt genindført til EU's område, nærmere bestemt Spanien via havnen i Guernica, på grundlag af dokumenter, dvs. T2L-formularerne, som var forfalskede. Saint-Louis Sucre oplyste uopfordret BIRB om opdagelsen af disse svigagtige genindførsler.

Straffesagen

- 10 Ved dom af 22. oktober 2003 fra hof van Beroep Antwerpen (appeldomstolen i Antwerpen, Belgien), som stadfæstede dom af 21. juni 2001 afsagt af rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen (retten i første instans i Antwerpen, Belgien), blev de to personer, som havde handlet som mellemmand mellem Metelmann & CO og Sucre Export på den ene side og Proud Trading og Shawline Offshore på den anden side, idømt straffe for de svigagtige genindførsler på grund af dokumentfalsk, dokumentsvig og bedrageri. BIRB nedlagde i sagen en civil erstatningspåstand mod disse personer og opnåede en principiel dom om erstatning, foreløbigt opgjort til en eurocent, og denne domfældelse blev endelig ved dom afsagt af Cour de cassation (kassationsdomstol, Belgien) den 22. juni 2004.

Den civile inddrivelsesprocedure

- 11 Den 16. marts 1994 krævede BIRB efter at have fået kendskab til den begåede svig tilbagebetaling af et beløb på 167 020 445 belgiske francs (BEF), svarende til et beløb på 4 140 328,68 EUR, med henvisning til, at de partier sukker, som var blevet angivet til eksport til Antwerpen af dette selskab, og hvis bevis for eksport fra Unionens toldområde var blevet ført ved kontrol dokumenterne, dvs. T5-formularerne, var blevet genindført til dette område under dække af dokumenter, nemlig T2L-formularerne, som var forfalskede.
- 12 Saint-Louis Sucre var uenig i BIRB's krav om tilbagebetaling, idet selskabet fandt, at det ikke var ansvarligt for denne svig.
- 13 Ved skrivelser af 19. november 1996 og af 13. februar 1997 opretholdt BIRB sit krav, idet kontoret fastslog, at det pågældende sukker aldrig var blevet eksporteret.
- 14 Da BIRB gentog sit krav om betaling af hovedstolen med påløbne renter fra den 16. april 1994, besluttede Saint-Louis Sucre den 16. maj 1997 med alle forbehold og uden nogen skyldsankendelse at betale BIRB dette beløb og påløbne renter fra den 16. april 1994 til den 16. maj 1997, dvs. i alt 5 133 087,54 EUR.
- 15 Efter at have modtaget denne betaling betalte Kongeriget Belgien et beløb på 4 106 470,28 EUR, svarende til 80% af det af Saint Louis betalte beløb til EGFL. Kongeriget Belgien tilbageholdt de resterende 20% af beløbet – dvs. 1 026 617,52 EUR – i overensstemmelse med Rådets forordning (EØF) nr. 595/91 af 4. marts 1991 om uregelmæssigheder og tilbagebetaling af beløb, der uberettiget er udbetalt inden for rammerne af finansieringen af den fælles landbrugspolitik samt om oprettelse af et informationssystem på dette område samt om ophævelse af forordning (EØF) nr. 283/72 (EFT 1991, L 67, s. 11).
- 16 Den 18. juni 1997 anlagde Saint-Louis Sucre sag ved tribunal de première instance de Bruxelles (retten i første instans i Bruxelles, Belgien) for hos BIRB at opnå tilbagebetaling af et beløb på 5 133 087,54 EUR med tillæg af morarenter, procesrenter og sagsomkostninger.
- 17 Ved dom af 20. marts 2008 pålagde denne retsinstans efter at have afventet afgørelsen af straffesagen BIRB at tilbagebetale disse beløb til Saint-Louis Sucre.
- 18 BIRB iværksatte appel af denne dom til cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles, Belgien), idet kontoret nedlagde påstand om, at denne dom blev ændret, og om at Saint-Louis Sucres oprindelige påstand ikke blev taget til følge. Subsidiært anmodede BIRB denne retsinstans om at forelægge Domstolen tre præjudicielle spørgsmål om fortolkningen af Kommissionens forordning (EØF) nr. 3665/87 af 27. november 1987 om fælles gennemførelsesbestemmelser for eksportrestitutter for landbrugsprodukter (EFT 1987, L 351, s. 1).

- 19 I dom af 3. maj 2012, forkyndt den 29. juni 2012, stadfæstede cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles) dommen fra tribunal de première instance de Bruxelles (retten i første instans i Bruxelles). Denne retsinstans anså det i øvrigt for uforment at forelægge Domstolen præjudicielle spørgsmål. Cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles) pålagde følgelig BIRB at betale Saint-Louis Sucre et beløb på 10 114 003,39 EUR, svarende til et beløb på 5 133 087,54 EUR med renter fra den 1. juni 1997, med tillæg af morarenter fra den 7. marts 2011, procesrenter og sagsomkostninger.
- 20 Efter denne dom anmodede BIRB om en udtalelse fra en advokat ved Cour de cassation (kassationsdomstol) med henblik på at iværksætte en appel ved denne ret, således som det kræves ifølge den belgiske procedure.
- 21 Denne advokat fremsatte sin udtalelse den 25. september 2012, hvori denne efter en analyse af sagsakterne og praksis fra Unionens retsinstanser konkluderede, at »BIRB ikke havde gode muligheder for ved Cour de cassation [(kassationsdomstol)] at anfægte dommen [fra cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles) af 3. maj 2012], for så vidt som den pålægger BIRB at betale 10 114 003,39 EUR«. Efter denne negative udtalelse besluttede BIRB ikke at se bort herfra og iværksatte ikke nogen kassationsappel. BIRB betalte Saint-Louis Sucre det beløb, som kontoret var blevet idømt at betale, på i alt 10 659 055,85 EUR, svarende til et beløb på 10 114 003,39 EUR med tillæg af eventuelle renter.

EGFL's afholdelse af beløbet på 9 601 619,85 EUR

- 22 Den 4. juli 2012 meddelte BIRB Kommissionen, at efter dommen af 3. maj 2012 fra cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles), som umiddelbart kunne fuldbyrdes – selv ved appel – ville det beløb, som kontoret var blevet idømt at betale, blive afholdt af EGFL.
- 23 Ved skrivelse af 13. november 2012 meddelte BIRB Kommissionen, at EGFL på grundlag af artikel 32, stk. 5, fjerde afsnit, i forordning nr. 1290/2005 skulle afholde det beløb, som kontoret havde skullet betale til Saint-Louis Sucre, dvs. 10 659 055,85 EUR, fra hvilket beløb der skulle fratrækkes dels 1 026 617,52 EUR, som udgør de 20% af 5 133 087,54 EUR, der blev tilbageholdt af Kongeriget Belgien i henhold til forordning nr. 595/91, dels det beløb på 30 818,48 EUR, der vedrørte sagsomkostningerne. Derfor skulle EGFL bære udgiften på 9 601 619,85 EUR som en negativ formålsbestemt indtægt i forbindelse med regnskabsafslutningen med hensyn til 2012.
- 24 I årsopgørelsen for samme år medtog BIRB således en positiv korrektion på 9 601 619,85 EUR.
- 25 Ved Kommissionens gennemførelsesafgørelse C(2016) 1543 final af 17. marts 2016 om afslutning af regnskaberne for visse betalingsorganer i Belgien og Tyskland vedrørende de udgifter, der finansieres af Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL), for regnskabsåret 2012, blev dette beløb efter de regnskabsmæssige kontroller bogført af Unionen for regnskabsåret 2012 og derfor udbetalt til Kongeriget Belgien.

Den administrative procedure for finansiel korrektion

- 26 Efter EGFL's afholdelse af beløbet på 9 601 619,85 EUR indledte Kommissionen ved skrivelse af 27. marts 2013 en procedure for efterprøvende regnskabsafslutning. Kommissionen anfægtede anmodningen om, at EGFL skulle afholde beløbet på to punkter, nemlig for det første beslutningen om ikke at anvende alle mulige retsmidler – i den foreliggende sag gennem iværksættelsen af en appel – for at inddrive det pågældende beløb hos Saint-Louis Sucre, og, for det andet, betalingen af morarenter efter 1997.

- 27 Ved skrivelse af 23. maj 2013 anfægtede BIRB disse to punkter med henvisning til artikel 32, stk. 5, fjerde afsnit, i forordning nr. 1290/2005. BIRB anførte i denne forbindelse, at ikke enhver appel automatisk ville have medført en præjudiciel forelæggelse for Domstolen, eftersom Domstolens praksis tillader, at der ikke foretages en sådan forelæggelse, bl.a. som led i den såkaldte teori om »acte clair«. BIRB henviste i øvrigt til den negative udtalelse fra advokaten ved Cour de cassation (kassationsdomstol) og forklarede den særlige rolle, som er tiltænkt disse advokater i det belgiske system. BIRB konkluderede på denne baggrund, at der ikke havde været tale om noget valg med hensyn til at iværksætte eller ikke at iværksætte en kassationsappel, men at det havde været umuligt at iværksætte en sådan appel.
- 28 Efter at have afholdt et bilateralt møde med BIRB den 13. oktober 2014 og efter flere brevvekslinger opretholdt Kommissionen ved meddelelse af 12. juni 2015 i henhold til artikel 10 og 11 i Kommissionens forordning (EF) nr. 885/2006 af 21. juni 2006 om gennemførelsesbestemmelser til forordning nr. 1290/2005 for så vidt angår godkendelse af betalingsorganer og andre organer og regnskabsafslutning for EGFL og ELFUL (EUT 2006, L 171, s. 90) sit standpunkt, hvorefter Kongeriget Belgien ikke havde efterkommet de EU-retlige krav for regnskabsåret 2012, med den begrundelse, at de belgiske myndigheder ikke havde udtømt alle de mulige retsmidler med henblik på at inddrive det pågældende beløb, hvilket ville have givet Domstolen mulighed for at behandle det præjudicielle spørgsmål om Saint-Louis Sucre, og at BIRB derfor ikke havde ret til hos EGFL at opnå tilbagebetaling af de beløb, der er udbetalt i eksportrestitutioner, i overensstemmelse med artikel 32, stk. 8, litra a), i forordning nr. 1290/2005. Det blev derfor anført i meddelelsen, at det ville blive foreslået at udelukke 9 601 619 EUR fra EU-finansiering.
- 29 På grundlag af en kortfattet rapport af 22. februar 2016 vedtog Kommissionen den 17. marts 2016 den omtvistede afgørelse, hvorved dette beløb blev udelukket fra EU-finansiering i forhold til Kongeriget Belgien.

Sagen for Retten og den appellerede dom

- 30 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 30. maj 2016 anlagde Kongeriget Belgien sag med påstand om annullation af den omtvistede afgørelse.
- 31 Til støtte for dette søgsmål fremsatte Kongeriget Belgien to anbringender. Det første anbringende vedrørte tilsidesættelse af artikel 31, stk. 1, og af artikel 32, stk. 8, i forordning nr. 1290/2005, eftersom Kommissionen ikke havde godtgjort, at den af BIRB afholdte udgift ikke var i overensstemmelse med EU-retten, og at den manglende inddrivelse eller ulovligheden skyldtes en ulovlighed eller uagtsomhed, der kunne tilregnes BIRB. Det andet subsidiaire anbringende vedrørte tilsidesættelse af artikel 31, stk. 2, i forordning nr. 1290/2005 og af proportionalitetsprincippet, fordi det ved den omtvistede afgørelse fra EU-finansiering udelukkede beløb ikke svarede til omfanget af den konstaterede, manglende overensstemmelse, og der ikke var taget hensyn til det økonomiske tab, som Unionen var blevet påført.
- 32 Retten forkastede ved den appellerede dom de to anbringender og frifandt derfor Kommissionen i det hele.

Parternes påstande

- 33 Med appellen har Kongeriget Belgien nedlagt følgende påstande:
- Den appellerede dom ophæves.

- Den omtvistede afgørelse annulleres, for så vidt som den udelukker 9 601 619 EUR fra EU-finansiering.
- Kommissionen tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

34 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

- Appellen forkastes.
- Kongeriget Belgien tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

Appellen

35 Til støtte for appellen har Kongeriget Belgien fremsat et eneste anbringende om Rettens urigtige fortolkning af artikel 32, stk. 8, litra a), i forordning nr. 1290/2005, der i det væsentlige er blevet til artikel 54, stk. 5, litra c), i forordning nr. 1306/2013. Dette anbringende er opdelt i to led.

Det eneste anbringendes første led

Parternes argumenter

- 36 Kongeriget Belgien har med sit eneste anbringendes første led gjort gældende, at Retten med urette i den appellerede doms præmis 56 fandt, at de belgiske myndigheder, idet de ikke havde iværksat kassationsappel til prøvelse af dommen afsagt af cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles) den 3. maj 2012, ikke havde udtømt alle nationale retsmidler. Retten tog ikke hensyn til kassationsappellens ekstraordinære karakter eller til den specifikke rolle, som er tildelt advokaterne ved Cour de cassation (kassationsdomstol) i medfør af de belgiske retsplejeregler.
- 37 Dermed foretog Retten en fortolkning i strid med Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols fortolkning i afgørelse af 5. december 2002, Vogl mod Tyskland (CE:ECHR:2002:1205DEC006586301, § 2), og af 5. marts 2013, Chapman mod Belgien (CE:ECHR:2013:0305DEC003961906, § 33). Denne domstol har således gentagne gange anerkendt den særlige rolle, som en advokat ved Cour de cassation (kassationsdomstol) spiller i det belgiske retssystem, og dennes obligatoriske deltagelse. I sidstnævnte afgørelse fandt Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol – efter at have anført, at »the applicant, in order to comply with the Belgian judicial rules governing the initiation of proceedings before the Court of Cassation, contacted a lawyer at that court«, at »the lawyer at the Court of Cassation, took the view that there was no reasonable prospect of success«, og at »[o]n the basis of that negative opinion, the applicant decided not to proceed with an appeal on points of law« – at »[h]aving regard in particular to the preventive role of the lawyer at the Court of Cassation, in the interest both of that court and of potential litigants, [...], in the present case, the applicant did everything that could reasonably be expected of him to exhaust domestic remedies«.
- 38 Kommissionen har gjort gældende, at det eneste anbringendes første led skal afvises med den begrundelse, at der med dette led fremføres et argument, som ikke blev gjort gældende for Retten, og at det under alle omstændigheder er ugrundet.

Domstolens bemærkninger

39 Hvad angår formaliteten med hensyn til det eneste anbringendes første led bemærkes, at ifølge Domstolens faste praksis er Domstolens kompetence under en appel begrænset til at tage stilling til den retlige afgørelse, der er blevet truffet vedrørende de anbringender, der er blevet behandlet i første

instans. En part kan følgelig ikke få adgang til for første gang for Domstolen at fremsætte et anbringende, der ikke var blevet fremsat for Retten, idet dette ville være ensbetydende med at give parten adgang til at forelægge Domstolen en mere omfattende tvist end den, der blev forelagt Retten (dom af 13.7.2017, Saint-Gobain Glass mod Kommissionen, C-60/15 P, EU:C:2017:540, præmis 50 og den deri nævnte retspraksis).

- 40 Et argument, som ikke er blevet fremført i første instans, udgør imidlertid ikke et nyt anbringende, der skal afvises under appellen, hvis det blot udgør en uddybning af den argumentation, der blev fremført som led i et anbringende fremsat i stævningen for Retten (dom af 13.7.2017, Saint-Gobain Glass mod Kommissionen, C-60/15 P, EU:C:2017:540, præmis 51 og den deri nævnte retspraksis).
- 41 Som Retten bemærkede i den appellerede doms præmis 54, og i modsætning til, hvad Kommissionen har gjort gældende, bestred Kongeriget Belgien med det første anbringende, der blev fremsat i stævningen i første instans, i det væsentlige, at denne medlemsstat havde begået en ulovlighed eller udvist uagtsomhed med den begrundelse, at de belgiske myndigheder ikke havde udtømt alle mulige retsmidler. I denne forbindelse gjorde denne medlemsstat gældende, at der således ikke var nogen mulighed for at iværksætte kassationsappel til prøvelse af dommen afsagt af cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles) den 3. maj 2012 efter den negative udtalelse fra advokaten ved Cour de cassation (kassationsdomstol), som BIRB havde hørt med hensyn til iværksættelsen af en sådan appel.
- 42 Selv om det er korrekt, at Kongeriget Belgien, som fremhævet af Kommissionen, ikke for Retten påberåbte sig en tilsidesættelse af den praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, som er citeret i denne medlemsstats appelskrift, tilsigter et sådant argument at godtgøre, at Retten med urette fandt, at denne medlemsstat ikke havde udtømt alle nationale retsmidler. Argumentet udgør således blot en uddybning af den argumentation, der blev fremført som led i det første anbringende fremsat i stævningen i første instans.
- 43 Den af Kommissionen rejste formalitetsindsigelse skal derfor forkastes, og det eneste anbringendes første led skal antages til realitetsbehandling.
- 44 Med hensyn til realiteten skal det for det første fremhæves, således som Retten bemærkede i den appellerede doms præmis 56, og således som Kongeriget Belgien har erkendt i appelskriftet, at det ikke i den foreliggende sag var umuligt for de belgiske myndigheder at iværksætte en kassationsappel til prøvelse af dommen afsagt af cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles) den 3. maj 2012.
- 45 Under disse omstændigheder kan denne medlemsstat ikke foreholde Retten i den nævnte præmis 56 at have fastslået, at disse myndigheder ikke havde udtømt alle de retsmidler, der er fastsat i belgisk ret med henblik på inddrivelse af de omtvistede beløb.
- 46 For så vidt som Kongeriget Belgien for det andet i det væsentlige har gjort gældende, at Retten tilsidesatte afgørelsen fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol af 5. december 2002, Vogl mod Tyskland (CE:ECHR:2002:1205DEC006586301, § 2), skal det fremhæves, at dette argument ikke er underbygget og derfor ikke kan tages til følge.
- 47 For så vidt som denne medlemsstat har hævdet, at Retten foretog en fortolkning i strid med samme domstols fortolkning i afgørelsen af 5. marts 2013, Chapman mod Belgien (CE:ECHR:2013:0305DEC003961906, § 33), skal det bemærkes, at denne afgørelse vedrører den i artikel 35, stk. 1, i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4. november 1950, fastsatte betingelse, hvorefter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol kun må optage en sag til behandling, når alle nationale retsmidler er blevet udtømt.

- 48 Som generaladvokaten har anført i punkt 75 og 76 i forslaget til afgørelse, har denne betingelse til formål at give de kontraherende stater mulighed for at forhindre eller afhjælpe hævdede tilsidesættelser af konventionen, inden disse indbringes for Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (Menneskerettighedsdomstolens dom af 28.7.1999, Selmouni mod Frankrig (ECLI:CE:ECHR:1999:0728JUD002580394, § 74, og af 6.1.2011, Paksas mod Litauen (CE:ECHR:2011:0106JUD003493204, § 75), mens forpligtelsen i artikel 9, stk. 1, litra a), i forordning nr. 1290/2005, der i det væsentlige er blevet til artikel 58, stk. 1, i forordning nr. 1306/2013, i henhold til hvilken medlemsstaterne er forpligtet til at træffe alle foranstaltninger, der er nødvendige for at geninddrive beløb, der er gået tabt som følge af uregelmæssigheder eller uagtsomhed, har til formål at sikre beskyttelsen af Unionens finansielle interesser. Disse to forpligtelser vedrører således forskellige retlige ordninger, således at den ovennævnte praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol er uden relevans for fortolkningen af betingelserne for at anvende artikel 32, stk. 8, litra a), i forordning nr. 1290/2005, der i det væsentlige er blevet til artikel 54, stk. 5, litra c), i forordning nr. 1306/2013, herunder navnlig med henblik på fortolkningen af det i de to sidstnævnte bestemmelser omhandlede forsømmelighedsbegreb.
- 49 Kongeriget Belgiens argumenter om tilsidesættelse af praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol kan følgelig ikke godtgøre, at Retten begik en retlig fejl ved fortolkningen og anvendelsen af disse EU-retlige bestemmelser.
- 50 Det eneste anbringendes første led må derfor forkastes som ugrundet.

Det eneste anbringendes andet led

Parternes argumenter

- 51 Kongeriget Belgien har med sit eneste anbringendes andet led i det væsentlige gjort gældende, at Retten begik en retlig fejl ved i den appellerede doms præmis 55-62 at finde, at denne medlemsstat ikke havde handlet med den fornødne omhu ved inddrivelsen af de omtvistede beløb og dermed havde udvist forsømmelighed med den begrundelse, at den nævnte medlemsstat ved at undlade at iværksætte en appel til prøvelse af dommen afsagt af cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles) den 3. maj 2012, selv om den havde mulighed herfor, havde gjort det absolut umuligt for Cour de cassation (kassationsdomstol) at forelægge Domstolen præjudicielle spørgsmål om fortolkningen af forordning nr. 3665/87, og ikke havde truffet alle de til rådighed værende foranstaltninger med henblik på inddrivelsen.
- 52 Kongeriget Belgien har for det første anført, at Retten hermed foretog en urigtig analyse af de belgiske myndigheders adfærd.
- 53 Selv om det ikke var teoretisk umuligt for disse myndigheder at iværksætte en appel til prøvelse af dommen afsagt af cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles) den 3. maj 2012, var der nemlig efter denne medlemsstats opfattelse ikke nogen udsigt til, at Cour de cassation (kassationsdomstol) ville give medhold i en sådan appel efter den negative udtalelse fra advokaten ved Cour de cassation (kassationsdomstol), som BIRB havde hørt, henset til den specifikke rolle med hensyn til screening af appeller, som den belgiske lovgiver har tildelt disse advokater, der skal fraråde deres klienter at iværksætte en appel, hvor der ikke er nogen rimelig udsigt til at få medhold, for at undgå, at denne domstol overbelastes med søgsmål, der åbenbart savner grundlag, eller der skal afvises.
- 54 I retsmødet for Domstolen har Kongeriget Belgien i det væsentlige anført, at et appelskrift i medfør af de belgiske processuelle bestemmelser skal være underskrevet af en advokat ved Cour de cassation (kassationsdomstol), og at en part, som ønsker at iværksætte en sådan appel, først skal indhente en

udtalelse fra en sådan advokat om udsigterne til at få medhold i denne appel. Selv om denne part kan se bort fra en negativ udtalelse fra den hørte advokat og anmode denne om på partens vegne at indgive et appelskrift, som parten eventuelt selv har affattet, er denne praksis reelt ubetydelig. I et sådant tilfælde ville advokaten nemlig skulle anføre i appelskriftet, at dette appelskrift er blevet indgivet »sur réquisition et sur projet« (efter anmodning og som udkast), og signalerer dermed over for Cour de cassation (kassationsdomstol), at advokaten ikke er enig i indholdet heri. Herved løber parten endvidere en risiko for at blive pålagt at betale en erstatning for misbrug. Selv om der i tilfælde af en negativ udtalelse fra den hørte advokat ved Cour de cassation (kassationsdomstol) ikke er noget til hinder for, at den berørte part indhenter en anden udtalelse fra en anden advokat ved Cour de cassation (kassationsdomstol), forekommer det i øvrigt i praksis meget sjældent, at den pågældende advokat afgiver en udtalelse af den modsatte opfattelse.

- 55 I den foreliggende sag afgav den af BIRB hørte advokat efter en tilbundsående og omhyggelig analyse af bl.a. Domstolens praksis en endelig negativ udtalelse. Ved at undlade at iværksætte en kassationsappel efter denne udtalelse har de belgiske myndigheder gjort, hvad enhver fornuftig og forsigtig part ville have gjort.
- 56 For så vidt som Retten i den appellerede doms præmis 57 fandt, at Kongeriget Belgien ved at undlade at iværksætte en kassationsappel til prøvelse af dommen afsagt af cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles) den 3. maj 2012 gjorde det absolut umuligt for Cour de cassation (kassationsdomstol) at forelægge Domstolen præjudicielle spørgsmål om fortolkningen af forordning nr. 3665/87, har denne medlemsstat for det første fremhævet, at den specifikke screening-funktion, som er blevet tildelt advokater ved Cour de cassation (kassationsdomstol), bidrager til en harmonisk retspleje. Denne funktion overfører imidlertid ikke den beføjelse, som Cour de cassation (kassationsdomstol) har til at forelægge Domstolen præjudicielle spørgsmål, til disse advokater, eftersom parten i tilfælde af tvivl kan iværksætte en appel ved Cour de cassation (kassationsdomstol).
- 57 For det andet har medlemsstaten anført, at ikke enhver appel automatisk har medført en præjudiciel forelæggelse for Domstolen, eftersom en manglende forelæggelse i nogle tilfælde er begrundet i medfør af de principper, der følger af dom af 6. oktober 1982, Cilfit m.fl. (283/81, EU:C:1982:335, præmis 21).
- 58 I den foreliggende sag undersøgte advokaten ved Cour de cassation (kassationsdomstol) den relevante praksis fra Domstolen og redegjorde for, i hvilket omfang den konklusion, som kunne udledes af dom af 11. januar 2007, Vonk Dairy Products (C-279/05, EU:C:2007:18), skulle finde anvendelse i nærværende sag.
- 59 Endelig har Kongeriget Belgien givet udtryk for tvivl med hensyn til, om en automatisk iværksættelse af en appel, selv om det er åbenbart, at der ikke vil blive givet medhold heri, henset til den negative velbegrundede udtalelse fra en advokat ved Cour de cassation (kassationsdomstol) – en professionel med erfaring inden for denne særlige procedure – udgør en tilfredsstillende illustration af den i henhold til artikel 32, stk. 8, litra a), i forordning nr. 1290/2005 krævede omhu. Tværtimod synes en sådan praksis for vidtgående og udgør et skridt, der unødigt forlænger inddrivelsesproceduren uden nogen garanti for effektivitet.
- 60 Kommissionen har heroverfor indledningsvis fremhævet den ubestrideligt uretmæssige karakter af de eksportrestitutioner, som blev ydet Saint-Louis Sucre. Ved at undlade at iværksætte kassationsappel til prøvelse af dommen af 3. maj 2012 fra cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles) har de belgiske myndigheder således udvist forsømmelighed.
- 61 I denne forbindelse har Kommissionen for det første gjort gældende, at de nationale myndigheder havde mulighed for at iværksætte en sådan appel, uanset den negative udtalelse fra advokaten ved Cour de cassation (kassationsdomstol), som BIRB havde hørt, eller at indhente en anden udtalelse fra en anden advokat.

- 62 Dernæst skal medlemsstaternes procesautonomi med hensyn til at tilrettelægge adgangen til deres øverste domstole, navnlig gennem forhåndsudtalelser fra specialiserede advokater, forliges med ækvivalensprincippet og effektivitetsprincippet. Denne autonomi kan således ikke gøres gældende for at fritage navnlig øverste domstole for deres i artikel 267 TEUF fastsatte forpligtelse til at indbringe en præjudiciel forelæggelse for Domstolen. Kommissionen har i denne forbindelse anført, at det ikke tilkommer advokaterne ved Cour de cassation (kassationsdomstol) at afgøre, om de EU-retlige spørgsmål, som rejses i en sag, tidligere er blevet afgjort af Domstolen som omhandlet i den retspraksis, der følger af dom af 6. oktober 1982, Cilfit m.fl. (283/81, EU:C:1982:335), eller om Cour de cassation (kassationsdomstol) skal foretage en præjudiciel forelæggelse og således kontrollere adgangen til dette retsmiddel ved at hindre iværksættelsen af kassationsappeller. Kongeriget Belgiens opfattelse ville således svare til at give advokaterne ved Cour de cassation (kassationsdomstol) en sådan rolle, som alene påhviler Cour de cassation (kassationsdomstol).
- 63 Samtidig med, at den har medgivet, at ikke enhver appel nødvendigvis har ført Cour de cassation (kassationsdomstol) til at indbringe en præjudiciel forelæggelse for Domstolen, har Kommissionen tilføjet, at de belgiske myndigheder ved at undlade at iværksætte en appel til prøvelse af dommen afsagt af cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles) den 3. maj 2012 endeligt udelukkede Cour de cassation (kassationsdomstol) mulighed for at foretage en sådan forelæggelse. Da den uretmæssige karakter af eksportrestitutionerne var ubestridelig, og nærværende sag rejste retlige spørgsmål, der indebærer en fortolkning af bestemmelser i forordning nr. 3665/87, havde Kongeriget Belgien efter denne institutions opfattelse pligt til at iværksætte en appel til prøvelse af denne dom for at give Cour de cassation (kassationsdomstol) mulighed for at indbringe en sådan forelæggelse for Domstolen. Det følger i denne forbindelse af Domstolens faste praksis, at medlemsstaterne ikke kan udøve et skøn med hensyn til hensigtsmæssigheden af at kræve tilbagebetaling af uretmæssigt udbetalte støttebeløb.
- 64 Endelig er udtalelsen fra advokaten ved Cour de cassation (kassationsdomstol), som BIRB havde hørt, således som Kommissionen allerede gjorde gældende ved Retten, ukorrekt og mangelfuld med hensyn til både fortolkningen af Domstolens praksis og nødvendigheden af at forelægge Domstolen præjudicielle spørgsmål. Der er således ikke tale om en »forudgående velbegrundet« udtalelse, der som hævdet af Kongeriget Belgien bygger på en »tilbundsgående analyse« fra en professionel »med erfaring«.

Domstolens bemærkninger

- 65 For at kunne træffe afgørelse om det eneste anbringendes andet led skal det for det første bemærkes, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 32, stk. 8, litra a), i forordning nr. 1290/2005, der i det væsentlige er blevet til artikel 54, stk. 5, litra c), i forordning nr. 1306/2013, kan beslutte, at beløb, der er bogført til finansiering over EU-budgettet, kan udelukkes fra EU-finansiering, når den konstaterer, at den manglende inddrivelse skyldes forsømmelighed, der kan tilskrives en medlemsstats myndigheder.
- 66 Med hensyn til de forpligtelser, der påhviler disse myndigheder i denne sammenhæng, bestemmes det i artikel 9, stk. 1, litra a), i forordning nr. 1290/2005, at medlemsstaterne træffer alle de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre en effektiv beskyttelse af Unionens finansielle interesser, med henblik på bl.a. at geninddrive beløb, der er udbetalt med urette på grund af uregelmæssigheder eller forsømmelser. Artikel 58, stk. 1, litra e), i forordning nr. 1306/2013, der i det væsentlige gengiver den førstnævnte bestemmelse, tilføjer, at medlemsstaterne skal træffe de foranstaltninger, der er nødvendige med henblik på denne inddrivelse, og om nødvendigt anlægge retssag.
- 67 Den nævnte artikel 9, stk. 1, som i det væsentlige er gengivet i artikel 58, stk. 1, er, idet den pålægger medlemsstaterne at beskytte Unionens finansielle interesser og inddrive beløb, der er udbetalt med urette, for så vidt angår finansiering af den fælles landbrugspolitik udtryk for den generelle pligt til at udvise omhu, der er fastlagt ved artikel 4, stk. 3, TEU (jf. i denne retning dom af 21.2.1991, Tyskland

mod Kommissionen, C-28/89, EU:C:1991:67, præmis 31, af 21.1.1999, Tyskland mod Kommissionen, C-54/95, EU:C:1999:11, præmis 66 og 177, og af 13.11.2001, Frankrig mod Kommissionen, C-277/98, EU:C:2001:603, præmis 40). Denne forpligtelse, som gælder under hele inddrivelsesproceduren vedrørende disse beløb, indebærer, at de nationale myndigheder foretager inddrivelse hurtigt og i god tid samt ved anvendelse af de til rådighed værende midler for at sikre beskyttelsen af disse interesser.

- 68 Det er imidlertid ikke i disse bestemmelser udtrykkeligt præciseret, hvilke specifikke foranstaltninger der skal træffes med henblik herpå – navnlig de retslige procedurer, som skal indledes med henblik på inddrivelsen af disse beløb.
- 69 Idet forvaltningen af finansieringen gennem EGFL i første række påhviler de nationale myndigheder, som skal påse, at de EU-retlige regler nøje overholdes, og som har den nødvendige geografiske nærhed med henblik herpå (jf. i denne retning dom af 24.1.2002, Frankrig mod Kommissionen, C-118/99, EU:C:2002:39, præmis 37, og af 7.7.2005, Grækenland mod Kommissionen, C-5/03, EU:C:2005:426, præmis 40), er medlemsstaterne, som anført af generaladvokaten i punkt 93 i forslaget til afgørelse, bedst i stand til at inddrive beløb, der er udbetalt med urette, eller beløb, der er gået tabt som følge af uregelmæssigheder eller uagtsomhed, og fastlægge de mest hensigtsmæssige foranstaltninger i denne henseende.
- 70 Det tilkommer navnlig de nationale myndigheder, med forbehold for overholdelse af den pligt til at udvise omhu, der er omhandlet i nærværende doms præmis 67, at vælge de retsmidler, som de finder mest passende med henblik på inddrivelse af de pågældende beløb afhængigt af de konkrete omstændigheder i det pågældende tilfælde (jf. i denne retning dom af 21.7.2005, Grækenland mod Kommissionen, C-370/03, ikke trykt i Sml., EU:C:2005:489, præmis 44).
- 71 Som generaladvokaten har anført i punkt 101 og 102 i forslaget til afgørelse, kan en medlemsstats beslutning om ikke at udtømme alle disse retsmidler, herunder særlige retsmidler, opstå i mange forskellige situationer og have mange forskellige årsager. Det kan følgelig ikke uden at tage hensyn til disse omstændigheder antages, at denne udtømming af retsmidler under alle omstændigheder er nødvendig med henblik på beskyttelse af Unionens finansielle interesser, eller at den omstændighed, at disse retsmidler ikke udtømmes, udgør forsømmelighed.
- 72 På denne baggrund må det fastslås, således som Kongeriget Belgien i det væsentlige har gjort gældende, at den pligt til at udvise omhu, der er omhandlet i nærværende doms præmis 67, ikke nødvendigvis indebærer, at medlemsstaterne systematisk og uafhængigt af sagens særlige omstændigheder udtømmer alle retsmidler i henhold til national ret med henblik på inddrivelse af beløb, der er udbetalt med urette.
- 73 For det andet fandt Retten i den appellerede doms præmis 57-60, at Kongeriget Belgien havde udvist en sådan forsømmelighed med den begrundelse, at denne medlemsstat ved at undlade at iværksætte en appel til prøvelse af dommen afsagt af cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles) den 3. maj 2012, der afslog at forelægge Domstolen præjudicielle spørgsmål om fortolkningen af forordning nr. 3665/87, gjorde det absolut umuligt for Cour de cassation (kassationsdomstol) at forelægge Domstolen disse spørgsmål.
- 74 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at såfremt der rejses et EU-retligt spørgsmål under en retssag ved Cour de cassation (kassationsdomstol), hvis afgørelser ifølge de nationale retsregler ikke kan appelleres, er den i henhold til artikel 267, stk. 3, TEUF pligtig at forelægge et sådant spørgsmål for Domstolen.
- 75 Når dette er sagt, kan forsømmelighed hos Kongeriget Belgien ikke udledes af den omstændighed alene, som generaladvokaten i det væsentlige har anført i punkt 111-113 i forslaget til afgørelse, at denne medlemsstat ved at undlade at iværksætte en appel til prøvelse af dommen afsagt af cour

d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles) den 3. maj 2012, gjorde det umuligt for Cour de cassation (kassationsdomstol) at forelægge Domstolen præjudicielle spørgsmål om fortolkningen af forordning nr. 3665/87.

- 76 Ved efterprøvelsen af, om der foreligger en sådan forsømmelighed, er det således for det første væsentligt at få fastslået, om de belgiske myndigheder har truffet alle nødvendige foranstaltninger med henblik på at beskytte Unionens finansielle interesser, og navnlig, om disse myndigheder ved ikke at iværksætte en sådan appel undlod at anvende et retsmiddel, der med rimelig sandsynlighed ville have gjort det muligt for dem at inddrive de omtvistede beløb. Det er i forbindelse med denne undersøgelse, som, således som det følger af det i nærværende doms præmis 71 og 72 anførte, skal foretages på grundlag af samtlige sagens særlige omstændigheder, at der skal tages hensyn til den omstændighed, at iværksættelsen af en appel til prøvelse af dommen afsagt af cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles) den 3. maj 2012 kunne have resulteret i, at Cour de cassation (kassationsdomstol) ophæver denne dom i lyset af de svar på eventuelle præjudicielle spørgsmål om fortolkningen af de relevante bestemmelser i EU-retten, som afgives af Domstolen.
- 77 For det andet fremgår det af Domstolens faste praksis, at den i nærværende doms præmis 74 nævnte forpligtelse for Cour de cassation (kassationsdomstol) til at forelægge Domstolen spørgsmål, såfremt der rejses et EU-retligt spørgsmål for den, ikke påhviler Cour de cassation (kassationsdomstol), såfremt den har fastslået, at det rejste spørgsmål ikke er relevant, at den omhandlede EU-retlige bestemmelse allerede er blevet fortolket af Domstolen, eller at EU-rettens korrekte anvendelse fremgår med en sådan klarhed, at der ikke er plads til en rimelig fortolknings tvivl, idet spørgsmålet om, hvorvidt en af disse omstændigheder foreligger, skal vurderes i forhold til dels EU-rettens særegenheder, dels de særlige vanskeligheder, som fortolkningen heraf frembyder, samt risikoen for afvigende retspraksis inden for EU (jf. i denne retning dom af 6.10.1982, Cilfit m.fl., 283/81, EU:C:1982:335, præmis 21, af 9.9.2015, Ferreira da Silva e Brito m.fl., C-160/14, EU:C:2015:565, præmis 38 og 39, og af 4.10.2018, Kommissionen mod Frankrig (Précompte mobiliers), C-416/17, EU:C:2018:811, præmis 110).
- 78 Henset til denne retspraksis kan det ikke uafhængigt af sagens omstændigheder antages, at Cour de cassation (kassationsdomstol), hvis der var blevet iværksat en appel til prøvelse af dommen afsagt af cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles) den 3. maj 2012, nødvendigvis ville have forelagt Domstolen spørgsmål, eller at en præjudiciel forelæggelse nødvendigvis ville have ført Domstolen til at fortolke EU-retten på en sådan måde, at Cour de cassation (kassationsdomstol) efterfølgende foranlediges til at ophæve dommen afsagt af cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles) den 3. maj 2012.
- 79 Det følger således af bemærkningerne i nærværende doms præmis 71-78, at en forsømmelighed, der kan tilskrives Kongeriget Belgien som omhandlet i artikel 32, stk. 8, litra a), i forordning nr. 1290/2005, der i det væsentlige er blevet til artikel 54, stk. 5, litra c), i forordning nr. 1306/2013, skulle fastslås i lyset af samtlige sagens omstændigheder.
- 80 Blandt de omstændigheder, der skal tages i betragtning, er, som anført af generaladvokaten i punkt 105 og 109 i forslaget til afgørelse, for det første de i henhold til national ret til rådighed værende inddrivelsesforanstaltninger og dem, som denne medlemsstat allerede har truffet med henblik på inddrivelse af de omtvistede beløb, og som er nævnt i den appellerede doms præmis 10-13 og i nærværende doms præmis 11-14, samt de søgsmål, som den nævnte medlemsstat allerede har anlagt med henblik herpå, og udfaldet af disse søgsmål.
- 81 Der bør navnlig tages hensyn til den omstændighed, at Kongeriget Belgien i det foreliggende tilfælde anvendte alle de i henhold til national ret fastsatte almindelige retsmidler over for Saint-Louis Sucre, at både tribunal de première instance de Bruxelles (retten i første instans i Bruxelles) og cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles) i dens dom af 3. maj 2012 pålagde denne medlemsstat at

tilbagebetale disse beløb til dette selskab med tillæg af morarenter, procesrenter og sagsomkostninger, og at sidstnævnte ret fastslog, at der ikke var behov for at forelægge Domstolen præjudicielle spørgsmål.

- 82 For det andet skal der tages hensyn til de proceduremæssige skridt, som blev foretaget af Kongeriget Belgien efter denne dom med henblik på en eventuel appel, dvs. den i den appellerede doms præmis 19 fremhævede og i nærværende doms præmis 20 nævnte omstændighed, at BIRB som krævet i henhold til de belgiske retsplejeregler anmodede om en udtalelse fra en advokat ved Cour de cassation (kassationsdomstol) om udsigterne til at få medhold i denne appel.
- 83 For det tredje skal en eventuel forsømmelighed hos Kongeriget Belgien som følge af beslutningen om ikke at iværksætte en sådan appel, som det fremgår af betragtningerne i nærværende doms præmis 76-78, undersøges i lyset af den vurdering, der er foretaget af den pågældende medlemsstat under de i de to foregående præmisser beskrevne omstændigheder af udsigten til, at der gives medhold i den appel, der kunne have været iværksat efter den negative udtalelse fra den hørte advokat ved Cour de cassation (kassationsdomstol), og i denne forbindelse af sandsynligheden for, at Cour de cassation (kassationsdomstol) i lyset af Domstolens besvarelse af eventuelle præjudicielle spørgsmål om fortolkningen af de relevante EU-retlige bestemmelser ophæver dommen fra cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles).
- 84 For det fjerde skal en eventuel forsømmelighed hos Kongeriget Belgien vurderes ud fra de med inddrivelsesproceduren forbundne omkostninger og iværksættelsen af en kassationsappel i forhold til størrelsen af de beløb, der skal inddrives.
- 85 Selv om Retten bemærkede i den appellerede doms præmis 55, at forsømmelighed, der kan tilskrives Kongeriget Belgien som omhandlet i artikel 32, stk. 8, i forordning nr. 1290/2005, der i det væsentlige er blevet til artikel 54, stk. 5, litra c), i forordning nr. 1306/2013, skulle fastslås i lyset af sagens omstændigheder, foretog den imidlertid ikke en behørig undersøgelse af disse omstændigheder – navnlig ikke af de i nærværende doms præmis 83 og 84 nævnte omstændigheder.
- 86 I den appellerede doms præmis 56-62 udledte Retten således en sådan forsømmelighed af den omstændighed alene, at denne medlemsstat ikke, selv om den havde mulighed herfor, iværksatte en appel til prøvelse af dommen afsagt af cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles) den 3. maj 2012 og således gjorde det umuligt for Cour de cassation (kassationsdomstol) at forelægge Domstolen præjudicielle spørgsmål om fortolkningen af forordning nr. 3665/87, og udledte heraf, at den nævnte medlemsstat ikke havde truffet alle de til rådighed værende foranstaltninger med henblik på inddrivelse af de omtvistede beløb.
- 87 Dermed begik Retten en retlig fejl.
- 88 Det eneste anbringendes andet led skal derfor tiltrædes, og den appellerede dom skal ophæves.

Følgerne af ophævelsen af den appellerede dom

- 89 I henhold til artikel 61, stk. 1, i statuten for Den Europæiske Unions Domstol kan Domstolen, hvis den ophæver den af Retten truffne afgørelse, enten hjemvise den til Retten til afgørelse eller selv træffe endelig afgørelse, hvis sagen er moden til påkendelse.
- 90 I den foreliggende sag kræver afgørelsen af tvisten en ny bedømmelse af sagens omstændigheder i lyset af de betragtninger, der er anført i nærværende doms 80-84 – en vurdering, som Retten er bedst egnet til at foretage efter at have givet parterne mulighed for at præcisere deres standpunkt i denne henseende.

91 Følgelig hjemvises sagen til Retten.

Sagsomkostninger

92 Da sagen hjemvises til Retten, bør afgørelsen om sagsomkostningerne i appelsagen udsættes.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Fjerde Afdeling):

- 1) Den Europæiske Unions Rets dom af 20. juli 2017, Belgien mod Kommissionen (T-287/16, ikke trykt i Sml., EU:T:2017:531), ophæves.**
- 2) Sag T-287/16 hjemvises til Retten.**
- 3) Afgørelsen om sagsomkostningerne udsættes.**

Underskrifter

i — Der er foretaget en sproglig rettelse i indledningen på side 1 efter den oprindelige offentliggørelse.